

I. Alapfogalmak

1. az irodalmi alkotások csoportjai

a) eredetük szerint

- néphölteseti alkotások

- közösségi alkotások
- sajthagyomány után terjed
- szövege változó

- műköltéseti alkotás

- szerzője ismert
- olvasásra szánt, nyomtatott formájú
- szövege állandó

b) formájuk szerint

- vers

- hirai alkotások
- érzelmileíró mesterek
- kötött ritmus
- verssorokból, versszakokból áll
- írásirány: versszakok
- gyakran rima
- költsői kipelhet használ

3.19. próza

- epikus alkotások
→ történetet, cselekményt mondanak el
- kötetlen ritmusú
- behédiszere, fejzetekre tagolták
- írásbeli folyamatos
- nem jellemzi a rím
- nem jellemzi a hőltöki héjék használata

2. a rím fogalma és fajtái

a) fogalma

- az aronos vagy hasonló hangzású szavak vagy szótagok meglétára volt helyen történő összegzése

b) fajtái

- páros rím = aabb
- heresztríum = abab
- boharítm = aaaa
- öllherő rím = xaxa / axax
- rintelen sor = x

- alliteráció: betűrím, egnat után; szavak ugyanazzal a betűvel kezdődnek

3. lirai műfajok

a) dal (pl. i, ha unha volnich) (\rightarrow Weöres Sándor)

(- lirai műfaj)

- egyszerű érzelmeket, hangulatot mond el
- zenéség jellemzi
- vildges, egyszerű szerkezetű (gyakran h sor = 1 vsz.)
- természetl. hűségek jellemzők

b) életkör (pl. Családi hőr) (\rightarrow Arany János)

(- lirai műfaj)

- a minden nap: elet valami jellemző helyzetét ábrázolja
- vanah benne epikus elemek is

4. a verselést gyakorló eszközök

a) régies nyelvhasználat = archaikus kifejezések

\rightarrow ünnepélyesség, hűtőlegessé tenni a verset

II. A meséi világa

1. a mesé fogalma

- epikai műfaj
- örökh értékű igazságét és bőltességet fogalmaz meg
- klasszikus műfaj
 - bármely horosztály számára tanulságos történet
- fajtái
 - pl. tündér- / varázsmese, csalimese, lánchiese, ...

2. a mesé jellemzői

a) szereplői

- valóságosak
- pl. szegénylegény
- fictív = hatallt = irrealis (nem valóságos)
- pl. tündér, ördög, mand

b) félős

- pozitív jellemző
- írtható indu
- problémát teljesít

segítők → alrendszerök

támogatók célja elérésben	gátolják célja elérésben
→ pozitív szereplők	→ negatív szereplők

(positív szereplők) (negatív szereplők)

2022

pl. öregember, tündér pl. sárkány, boszorkány

10. 12.

→ a földön rendelkező hűségesekkel gyök

→ ez a mere igazsága

→ a jól győznek, a genoszok megbuktak

c) helyszínek

- valóságos

pl. erdő, kert, ház

- fictív = kitalált = irrealis (nem valóságos)

pl. irodaház, rezsics

d) a meszi szerelemei jellemzői

- ismétlődő tételek, szerekedetek, próbálkozások

pl. vándorlás, párvadás (, hizlás)

- csodás eszterűk, varázsfárgák
+ +
ruha, haj sör

- átváltozások = metamorfózis (görög szó)

pl. ember → állat

állat → ember

2022

11. 01.

e) nyelvi - mesi formulák (fordulatok)

- jellegzetes mesi kezdés

pl. Egyetér volt, hol nem volt...

Élt egyszer egy ...

- állandó kifejezések

pl. ment, megeddít

meseztárolni

- jellegzetes mesi zárások

pl. Ahhoz nem hosszú, járjon utána

Még ~~most~~ ma is élnek, ha meg nem hadtak

3. a mesék csoportosítása szerzőjük szerint

- népmese

• szerzője nem ismert, népi kölcsönségek fegyelme meg

• szövihagyandók ritkán terjed, nemzedékről nemzedékre öröklődik

• szövege változó, soha változata van

- műmese

• szerzője ismert

• szövege állandó

4. mesefajták

a) valós mese

- a szereplői és cselekménye is valóságosnak hűek

b) tőrök mese

- általában rövid terjedelmű, humoros vagy gyengéres hangú történet

c) állatmese

- szereplői emberi tulajdonságokkal felszerelt állatok, emberi jellemekkel és életmóddal

d) csalimese

- a rövid, csalapinta történetek félrevezetések az olvasót, hirtelen befejezéssel érhely véget

1205.
2022.

III. Mondah is regel

1. a monda jellemzései

- elbeszélő mitfaj (prozai)
- * szíjharcmondaybólán örzetek meg, hiszébb lejegyzetek
- valóságos elemekhez kapcsolódó történet
- pl. helyszínek, szereplők, szokások
- a valós elemek mellett csodás elemek is találhatók benne
- pl. meseszemű dolgok (Caravanszárvas) → csodás látvány

2. a mondah csoportjai

a) témajuk szerint (pl. A csodaszarvas)

- eredetmonda: egy-egy *nárcisoper eredetét, vándorlását, életképeit mondja vagy egy-egy földrajzi környezetet eredetét meséli el
- (pl. legy, sót, barlang)

(Mondah, regel, mitosrok)

* témajuk szerint

- a) hiedelemmondah
- b) hőmondah ~ történeti mondah
- c) eredetmondah

3. a régi fogalma és jellemzései

- verses formájú
- többi énekh (induló adtak a régék)
- történetet mesél el, amirek van valóságos alapja
- a régék a hirdeti utáni kiválasztás ekkor mindenkor voltak
- régies nyelvhasználat jellemzi
- többen is vannak csodás (fiktív) elemek

4. a mitosz fogalma és jellemzései

- a) mítosz (görög szöböl ered) = történet
- b) hősök = istenek vagy természetjelölti lépésével rendelhető/linyek
- c) mitológia = egy-egy nép mitoszainak összessége
- d) az ókor mítoszeik a görög mondahagyúhoz tartoznak
- e) az istenek jellemzései:
 - halhatatlanok
 - öröklési fiatalok
 - autropomorf linyek
 - nemtárt iszonyuk
 - ambívánnyal esnek

2022.
01.25.

III. Biblia

1. Miret érthető?

- a) a Biblia = az emberiség történi hincse
- b) az európai kultúra alapja

2. jellemzői, felépítése

- a) a zsidó-keresztény vallás szent könyve
- b) Isten által engedett írások gyűjteménye
- c) lett nagy részben all
 - Ószövetség = Ótestamentum
 - Újszövetség = Újtestamentum

3. Ószövetség

- a) Isten is a királykortól nép, a zsidóság szövetséget tartalozza
- b) többfélé tartalmú könyvet foglal magába, 65 könyvet
- c) legismertebb könyve → Mózes 5 könyve → Tóra (Török)
- ebből az első könyv → Genesis → eredet: teremtéstörténet
 itt van, édenhez is bûnbeesés, bûnletek és vizetök
- d) keletkezés: Kr.e. 1200 - Kr.e. 100 → kb. 1000 év
- e) nyelve: héber, arám

4. Vísiörvetség

a) Jézus és a hivatalosított nap → keresztdugyság siöretéig tartalmazza

b) témaja

- Jézus Krisztus születése, élete, tanítása, eljegyzés, keresztre feszítése és feltámadása

→ h福音书 (= örömhír)

c) h福音书 szerzője

- Máté

- Márk

- Lukiás

- János

→ evangelisták

d) 24 szent könyvet tartalmaz az Újszövetség

e) lelelkírása ± Kr.v. 50 - Kr.u. 200. → kb. 150 év

f) nyelv: héber, görög

5. bibliafordítások

a) a Biblia 2 nagy részt Szent Ieronimus kezdetben össze görögölt

utóriai fordította le ölt

b) első magyar nyelvű fordítást (a reformatus → Károli Gáspár kezdetben el

c) hingentáthi Vizsolyban 1590-ben → neve → Vizsolyi Biblia

d) első katolikus fordítás → Káldi György 1926-ban

2023.
DR. RO.

V. Petőfi Sándor elvtárgy

(1823. 01. 01. - 1849. 04. 30. - 26 év)

1. születés színmára

- Köhérösön született (Afföldön, itt ma emlékműben van a működő köhér)
- 1823. 01. 01.

2. kisnevelési helyszíne

- itt anyakönyveztetések, ezért ezt a várost vallja szülőhelyének
(itt is található Ádorján egy emlékműve)
- 1 éves volt, amikor ideholtöröztek

3. szülei, családja

- apja: Petrovics József (mérnök, kocsmaüzletember)
- anyja: Hruž Mária (szlovák családban)
- testvére: József

4. tanulás

- sohahol megfordult az család anyagi helyzetében változásra miatt, hisz drágább és jobb, hisz egyszerűbb iskolában tanult

- Kossuth Lajos
- Sárszentmihály
- Szabadsághősök
- Aszódd (1835-1838)

→ meghatározott helyszín

* Itt írtam először verset,

Itt voltam először szerelem,

Itt akartam először színes leumi. "11"

• Pápa

→ a Református Kollegium diákja,

→ itt ismerkedik meg Jánai Márk, Ibrányi és Orlai Petrich Soma festővel

5. vándorévek

a) hatósághódás Sopronban

→ gyenge fizikuma miatt hamar leányelők

b) vándorsárhódás

→ hamar feladták, mert nem volt teljeséges

→ mincs mély délszlávorszíkba → vándortársatlakoztak

c) 1848 tele

• Debrecenben töltött:

7. ROK
03.20.

d) 1844

- Tarsolyában verseivel gyalog érkezik Pest-Budára
- Vörösmarty Mihályt ki versenylek kiadatására
- Síkerrel jár (Versen, 1844-ben)
- e) megismérhető Vahot Imrevel, a Pesti Divatlap szerkesztőjével, akitől munkált kapp a lapnál

6. szerelem

- 1846 szeptemberében Nagyhárolyban (Erdély) megünnepel
- megismérhető Szendrey Júliával
- apja: Szendrey Ignác
 - vagyonos
 - apai filialom
- házasság 1847 szeptemberében hányozóltetéssel
- mecseshető (nászút) Kolton, Teleki Pál leestejében

1023

22.22.

7. a forradalom éve (1848)

- a magyar forradalom veresége után 1848. 03. 15-én a Habsburgok
- a „márciusi ifjak” a Pilvax hadvármegyei Petőfivel, félkivál a pécsi tibai szinpadra Lipnich
- 12 pont megtársi (következők, jogok megfogalmazása)

- Nemzeti dal megszüttése
- 1848-49: a forradalom szabadságharcával vallik
oroszok ↔ magyarok

Habsburgok

- Petőfi Ben apó seregeiben szolgált, Marcel
- utolsó este: Székelyharcos (emelhetsége van)
- 1849. 07. 31-én Segesvárnál elhunyt ismeretlen helyen
- Kerepesi temetőben családi sírbolt (Budapest)

3
2022
03.01.

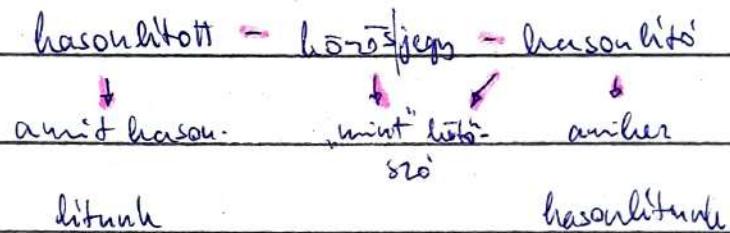
III. Kötői leírás

1. a művészeti nyelvharsnálatot a költői leírás (szöveghez) szöveghez (szöveghez)

2. fajtái

a) hasonlat

- hit dolgot hasonlít össze a köztük lévő közös jelleggel, tulajdonságokkal
- részei:

pl. "Elváltak egymástól, mint ágytól a levelek."
(Kálmán)

hasonlított: fanei és Alkács

közösjegy: ágytól és elváltak egymástól

hasonlító: ágytól a levelek

b) metafora

- hit dolgot (ezmén kithónyanapot, és ezen költői fogalmat) arányosítva
egymással a köztük lévő közös jelleg alapján

rész:

(amilek)

aznosított - hősök jegy - aznosító

8

(amilek)

amit hossz-

aznosítynak
félmeleg

amilek

aznosítynak

bíthőznapi

hőltői

fogalom

fogalom

pl. a Mikorva a pastak vize tihärré lett.

aznosított hőltői fogalom (aznosító)

teljes metafora

pl. n Gyere ki galambom, gyere ki gerlicém.

hőltői fogalom (aznosító)

✓ bíthőznapi fogalom (aznosított) → Ilyen

→ hőnap (szonka) metafora

→ csak az aznosító van jelen

c) megszemélyítés

• törött, dohány, elefant fogalmat is természetesen használhatunk

személyítve

pl. n A torony bármelyik ról.

n A nap aki nem en földet érintette.

(toldás hiányával)

2024

00R. 19. d) allegória

- összetett költői lúg, több sován ált metaforával, megszemélyesítésekkel, hasonlókkal, amik ugyanarra vonatkoznak

2024.

03.29. 3. galakraták

a) megerősítés

- árulkodik a szereplők kapcsolatairól

pl. "Bevestelen teremtés! Gyakorlatos patra!"
↓ ↓
megerősítés metafora

b) felhállás

- erős érzelmeket fejez ki

pl. "Te derlek legény vagy, azt a bátor szenved!"

c) hérde

- fajelhorolás, tudáborozás, erdeklödés

pl. "Hát szeged leányom, hát edes leányom?"

d) ismétlés

- nyomatthesebbé teszi a szerelmesek elvállását

pl. "Utószor láttak eñ, minden sűp tavastra!"

Utószor szólt itten furulyám panasz;

Utószor ölellek, utószor csókolok!

Örökre elmegelek, örökre ált kagylak!"

e) felsorolás

- hangszílyor, erőltet

pl. "Kedvünk mindenki, örökre és jutka van."

f) párhuzam

- a hangulat; érzelm, stb. hasonlóságot szemléltetéséből teszi

pl. "Olyan hármas talmadott az egyik höörű,

Milyen hármas jancsintak sorra lett számoni."

g) ellentét

- a szembeállítással vagy hifjezőbbé való a mondani való

pl. "Az egész pusztában sziget sütött a nap,

de az összes szívben éjjel éjjel maradt."

h) fokozás

i) többször

j) inverzió = szövegszerkezet

k) halmozás

4. János vitézről alkotásban

a) leletkészítés

- néhány nap alatt írta meg, bemutatta barátainak a Divatlapba
- 1845-ben megjelent nyomtatásban

2023.

04.04.

b) versfajta

- elbeszélő költemény (epika i. lira talkörökben ebben a versfajba)
(kevert, kettős versfaj)
- elbeszélő → epika ^{műemlék} vallás minemre utal
 - van cselekménye
 - több szereplő
 - több tér, helyszín
 - hosszabb idő
- költemény → lira minemre utal
 - verses formájú
- sor végi rimel (aabb = páros rím)
 - ritmusa van → verselés
 - hőltői kipel
 - alakzatok

c) verselése

- magyaros vagy ütemhangsúlyos verselés
- a hangsúlyos és a hangsúlytalan szótagok váltakozása adja a ritmust → fűrész ritmus filérfű tiszálutter →

$$1 \text{ sor} = 12 \text{ szótag}$$

$$= 2 \text{ ütem}$$

$$1 \text{ ütem} = 6 \text{ szótag}$$

→ az ütemek első szótagja a hangsúlyos

VII. Molnár Ferenc: A Pall utcai finik

1. műfaj

regény

- jellemzői:
 - több helyszín
 - hosszabb idő
 - bonyolult csillékony
 - sok szereplő
 - fejlesztések (fejlesztésre lehet buktatni)
 - az epikus műhelybe tartozó műfaj
 - hosszabb terjedelmű

2. az a regény szerkezeti építései

a) elhelyezés = exponíció

- kiinduló helyzet, melyben megismerjük a helyszíneket, szereplőket, a regény történetének idejét

b) bonyodalom kiróbbanás

- egy konfliktus teremti meg, mely kibillenti a szereplőket eddig: helyzetből

c) bonyodalom kitörésére

- a csillékony kibontása, kiálandolhat teli írás megtártatja a szereplők egymáshoz való viszonyát

- 2023.

04.26.

d) tetőpont = linia

- a legizgalmasabb jelnet, mely elökséti a befejezést

e) megoldás = befejezés

- a mű lezárása, további gondolatok megnyitása az olvasóban

- 2023.

05.22.

3. Molnár Ferenc életéről

- 1848 - 1952 → 44 év

- Budapesten született, is New Yorkban halt meg

- Nőmet 2 síkú családból származott

- tanulmányai: Református Kollégium (Debrecen), jog (Bp., genf.)

- ~~Hírszálcs~~ Újságíró: Budapesti Napló, Pesti Hirlap

- I. világháború alatt haditudósító, majd emigrált (elhagyta az országot)

- színdarabokat is írt pl. Lilion, Az ördög (ma is játszik ahol)

- hármasról nőstél:
 - Veszi Margit (festő, író)

- Fedák Sára (művész)

- Darvas Lili (művész)

?

2023

05.17

124

VIII. Összefoglalás

az irodalom műveinek 2 művészéből (epikus, lírai) műfajokat ismertük meg

a) epikus művészéből műfajok

- mese, verses mesé (~~vers~~ II.*)
- elbeszítő költészet (II.*)
- írói levél (III.*)
- monda (III.*)
- regék (III.*)
- mitosz (III.*)
- regény (III.*)

b) lírai művészéből műfajok

- dal (I.*)
- élethű (I.*)
- tájleíró költészet (III.*)

folyékony költészet:

- olyan lírai alkotás, amely egy táj vagy természet jelensége érzékenyebbnek tűnik
- a fejlődés mellett fontos szerepe van a személyes érzelmek megvalósulásában is

írói levél:

- olyan prózai mű, amelyben egy címzettnek beszámol a líráról a látottakról és a személyes élményeiről, gondolatairól

6. OSZTÁLY

2023
09.25.

I. A ballada

1. szerzője szerint & csoportja van

a) műballada

- ismert a szerzője
- szöveghűség jellemzi
- valtozatlan szöveg

b) népballada

- szájról szájra → a nép ajkain terjed
- népművészeti alkotás
- soha a valtozat

2. jellemzői:

- általánosan műfaj
- 3 minden találkozik benne

a) lírai vonások

- verses forma
- ritmus
- verselés
- hangsúlyi lépték
- műszerekek

b) epika

- eseményekről (csatákban)

- több helyszín

- több szereplő

- hosszabb idő

c) dráma

- párbeszéd = dialógus

- monológ (egy szereplő belől gondolatai)

- konfliktus (= összetűrés)

- tragikus befjelezés (megrázi, áldozat van)

- a 3. műnem keveredésében még jelennek sajatos balladai vonások

- dhalgatások = balladai hónaljak

- időbeli nögrárok = slággyatottsaq → fesztiválcséget teremt

3. a ballada

~~szabás~~

"Tragédia halban elbeszélve."

drama lira epika

2023.
10.18.

II. Az időmérthető verselés

1. fogalma

- a versnemust a rövid és hosszú szótagok sorrendje és visszakorlata adja
- ennek a verselési formának időmérthető verselésnek nevezik, amit az ókori görögök találtak ki

2. szótag (görögül ~ mora) → minden szó is sorhatáron

a) rövid

- 1 rövid mag. + 1 nsl.
- jele: V

b) hosszú

- minden más eset
- jele: -

2023.
11.13.

3. legismertebb verselések (a rövid és hosszú szótagok verseléséhez alkothatók)

- V- jambus
- -V trochaeus
- -- spondens
- UV xpirrhichus
- -UV dactilus
- VU- anapestus

Fazekas Mihály

(1766-1828 - 62 é)

1. élete

a) Debrecen

- szülőhelye (1766)
- család magyarok bátyjai
- kulturális központ
- szélleni központ → Reformatus Kollégium

b) család

- édesapja: gyógyszerész, állatokat gyógyított
- jómódú polgárcsalád

c) tanulmányok

- Reformatus Kollégium

→ irodalom

→ Botanika (növényekkel foglalkozó ~~tanulmány~~)

- teológiai tanul (liturgián)

d) beli kínárlása 16 évesen (1782), majd 14 éven heresztik katonáskodik

→ bejárja Európát

e) visszatérés Debrecenbe

→ botanikával foglalkozik

2023
11.13.

f) a város hozzájárulása aktív szereplője

- az 1804-es törvénnyel után segít az ügyintézésben

g) barátai

- Székelyföldi Vitéz Mihály (hűtő)

- Diószegi Sámuel (hűtő)

→ Magyar Fűrészkönyvet irná ^{54b} különleges művészeti termésekben

2. fő műve: László Matyi

a) keletkezése

- első változat: 1804

→ nem kerül kiadára

- 1814-ben Bécsbe ^{tudja kiadatni} utazva kiadott dössör (átalakítva után)

b) felírása

- ki levonás

- előirányítás

- bonyodalom

- bonyodalom kibontakozása

- tetőpent

- melyoldás

III. Verstaní ismeretek

időműfölcs verselés 2.

1. a hexameter és a pentameter

a) hexameter

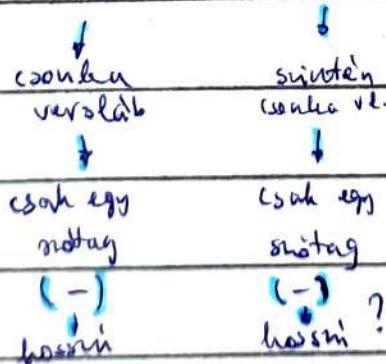
- ha egy versorban 6 verslabb áll, ami hizánlag csak daltílus (-UU)
- → spondens (--) , akkor hexameter verssorral beszűnik
- kihöktes:
 - 5. versláb: -UU (daltílus)
 - 6. versláb: -- (spondens)

b) pentameter

- ha egy versorban 5 verslabb áll, ami hizánlag csak daltílus (-UU)
- → spondens (--) , akkor pentameter verssorral beszűnik

• felírás:

1. | 2. | 3. || 4. | 5. | 6.

→ 4 teljes + 2 fel versláb = 5 versláb

(1. 2. 4. 5.) (3. 6.)

2022.

12.13. 1) 1 sor hexameter + 1 sor pentameter = distichon

- a versszorok sorrendje hőtőt

2) lij lírai műfaj: epigramma (= sírfelirat)

- görögök törölték fel
- fogalma
- egyetlen fontos gondolata +, általános érvényű tanítást, bölcsességet, példát megfogalmazó lírai költemény
- jellemzője a rövidség és a tömörseg
- két szerekereti elemből épül fel:
 - egy előkészítő részről
 + és
 - egy csattanás lezárásról
- legtöbb gondolat
- Verstanj jellemzője az epigrammáknak: distichon
 - 1 sor görög hexameter + 1 sor pentameter

IV. Epikai műfajok

1. novella

- egy eseményről
- hőszereplőkben - konfliktus (= összecsapás)
- egyszerűen halad a cselekmény a történetig
- csatrendszer, fordulatos zártús
- ~~történet~~ hős szereplő, hősök helyszín
- rövid idő alatt játszódik

2. napló

- El/1. személyben írja a narrátor → elbeszélő
- téma: személyes emlékek, élmények
- látványlag önmagának ír, valójában mindenki felé szól

II. Arany János

1. születés

- 1814 Nagysalonta (Erdély)

2. család

- apja: Arany György

- anyja: Megyeri Sára

→ 10 gyereke → 8 meghal

- János nővére, Sára maradt életben

- János a 10. gyersek

→ aggodás, sótét féltessel nevelik

→ János eredmény visszahívása tervezési személyisége

3. tanulmányok

a) elemi tanulmányok

- Nagysalonta

- 10 éven át

→ több nyelvet elsohitt (pl. görög, latin, angol)

b) 1833-tól: Debrecen

- Református Kollégium → anyagi oktatás miatt nem fejezi be → autodidakta

önfejlesztő módon tanul
élete végig

✓

232

0175

4. vándortábor

- kisvárosi vállaláson segédtanítók működnek (nincs)
- 1836-ban vándorsáni szabadság fogott problémáit
- rossz állam miatti levezetés
- anyja meghal
- apja megruházta megölhető
- végeleg Szatmárban marad

5. hárasszág, valás

- 1840
- hárasszág Ercsey fülöpnek Jánosnárával
- 2 gyermek
- bálsós: hőstő is népmeségyűjtő lesz, Petőfi a hercegnője
- fuliska: meghal gyermekszülés közben
 - feldolgozhatatlan tragédiája Aranyának
- Nagysálon tanul aljegyzői állásban dolgozik

6. irodalmi területen, elismerések

a) 1846

- Krasznay Táncsics pályázatain a Toldival győz → silver 1. hely, díj
→ barátsság Petőfivel

2024.

01.24.

b) 1860

- Kieghely Tiszaúgy igazgatóján lesz

c) 1865

- MTA tithára, majd fürtithára

2024.

01.29. 4. forradalom

- nem harcol a csatánerőn → Petőfi
- nemzetőr
- a világosi fegyverletéstől után →
 - állás
 - meghurcoltatai (Bach-rendszér)

8. a forradalom után

a) Pest

- bárátját habilitálta a Tisza valamivel,
- a későbbi miniszterelnök, Tisza Kálmán gyerekeit gyakorlat tanítja

b) Nagykörös

- 1851-60 hozott gimnáziumi tanár (magyar, latin)

c) Pest

- 1860-tól haláláig (1882. 10. 22.) itt él Petőfi szobor

- lánya halála (1864) → teljes összeombolás

- Margitsziget

→ magány

→ önmű - ciklus → Gyulai Pál tolla maga a könyvre

2024.

02.19.

VII. Toldi

1. trilógia (egymással összefüggő rész)

- Toldi (1846)
- Toldi esteje
- Toldi szerelme

2025

02.21.

2. leletekhez, jellemzői (Toldi)

a) leletekhez

- Kisfaludy Társaság pályázatán írta Arany János 1846-ban

b) fogadtatása

- első díj (15 arany)
- népszerűség
- Petőfi barátjai

c) a megrátkor szolgáló források

- gyermekkorában hallott mondali Toldi Miklósról
- Illosvai Selymér Péter

→ Toldi Miklósról szóló néphistória

(→ mottóban visszahozn minden énekkéjen)

d) a mű felépítése

- 12 zeneből áll

2. 2029.

f. 22.1.

- exponció (I. énekk)

- megismérjük a kiinduló helyzetet, az események helyét is idejét

- konfliktus (II. énekk)

- György és Miklós összenthőzése

- bonyodalom (III. énekk)

- Miklós gyilkossával való, bűjtosna holl

- hibantakorai (III. énekk - X. énekk)

- Miklós sohasem jelenik meg bennük halandék során

- tetőpont (= kivágás) (~~XII.~~ XII. énekk)

- Miklós kördeleme a család bágyoskával

- megoldás (XII. énekk)

- a jobb elnyomás jutalmazat, a gyanosok megbüökésével - melyet befolyásol

e) műfaj

- elbeszélő költészet

f) íj fogalmak

- dőhang

- rövid először, a ~~az~~ epikus írásban dirai hangú keveretére

- mottó

- rövid idézet a mű elején, ami fontos gondolatot tartalmaz

- énekk

- a részek elnevezése, a rögi történetmondóknak a utalva

epizód (jelentése: betoldás ~~ra~~, görög stb.)

- az epizód a nagyobb terjedelmű epikai művek része
- összefüggésben, amely rövid időre megszakítja, lebegeti a történetet
- általában a szereplők jellemisében, a kor a hovatartozásban bemutatásban van szerepe
- hiszeli a történetet
- a hiszelésben a cselekmény bonyolultsága a műszere, a fennlét-
séget felözza arát, hogy a megoldást leírásba halandja
- fordulópont
 - a cselekmény fontos mennyisége, amely a hős sorsának változását
idegyi elő

2. KÖZL.
c. 04. R4.

VIII. Gyárdonyi Gyula (1863-1922)

Egri csillagok

1. az íróról

a) életútja

- 1863-1922 → 59 év

- Agárdon működött (Velencei-tó partján)

→ Gyárdonyban keveredték meg → neve is erre utal: írói alkotás

b) családjának

- apja: Ziegler Sándor

→ német származású, Bécsből költözött Magyarországra, Kosuth

fogverhetően fogverhetetlen, Aradról halász által nem
kül el

→ gyermekneve: Ziegler Gyula

c) iskolái

- Fárasztalai (Debrecenben hozott)

- Eger

d) Tanítási tapasztalatok

- tanítói diploma

- írói polgár

→ Egerben el, itt is hal meg → sírja az Egri vár előtt található

→ "Csak a teste"

→ Tanították hörben író, "hölté"

• novella's hölté

• Az Úr falun

~~színes~~

• regények

• Egy csillagoh (1901)

• A lófihatalom ember (1902)

• Az Isten rabjai (1908)

→ történelmi regények

• színművek

• verselé (hevesbetűi)

2.
05.13.

VIII. Egyi csillagok

1. a regény részei

- 5 részből áll

a) Hol terem a magyar vár? - ~~1533~~-ban

→ 1533-ban indul

b) Oda Budra!

c) A ~~rabs~~ oroszlán } 1541-44 leöött
rab oroszlán }

d) Éger verzedelme }

e) Holdfogyakok } 1552-es ostrom
idején játszódik

} időbeli ugrás

→ regényidő: 1533-1552 (19 év története)

→ hosszú, majdnem teljes (^{tized-}) évtizednyi

2. a cselekmény szálai

- több szálon folyt, de kronologikus (= időrendi)

a) a török hódításai a XVII. században

b) Tivai és Gyergyó verzedelme

c) Török Béla II. sorstratégiaja

8. viszonytörő motívumok a regényben

- cíllal (magyar ritkán használják a metaforája)
- held (a törökök jelképe)
- Jumurdzsik talizmánjáról (a török babonarajz, bájidelemről) jelképe

9. a szereplők csoportosítása

- valóságos vagy - filktíp (Elhaladt)
- positív vagy negatív jellemű
- főszereplő vagy mellékzereplő
- névralasztás
 - általános nével név
 - meghintőnöböztető név „Nomen est omen” = a név a végzet
 - besnéhónév (a név elárulja a legfőbb tulajdonságát)
 - pl. Édes Anna
 - foglalkozásra utaló
 - Szilcs
 - pl. Szilcs Pali
 - fantasianev
 - pl. Jumurdzsik

2020.9.

03.05.15.

a) reghely szereplőinek csoportjai

a) főszereplő

- Barnemisza Gergely

b) történelni szereplő

- Debó István

- Török Béla

- Szalminán ~~sor~~ szubtán

c) filmi szereplő

- Sávločki

- Júniusdzsák

vagy

d) valóságeny

- Török Béla

- Barnemisza Gergely

e) elvételmű

- Kegedics Hadnagy

- Júniusdzsák

- Márk László

5. hörponti témá

- hősiesség
- önfelaldozás
- haraszeretet

6. a regény útja

- jelkijelzés értelme
- maguk a várverdők igazi hősök, bárhely nagyságuk, hősiessége elrendelt működés is megnarad, csillagokat rágynak

(Gárdonyi regénye: regénye végen a várverdők lista, amit ~~1923~~ 1923 óta teljesítnek ~ kiadóik)

a regény filmhír

- 2005-ben elnyert a legnépszerűbb magyar könyv díjat
- kb. 20 nyelvre lefordították

8. elbeszélési nézőpont

- 3 félélehet

eln - elbeszélés

a) ~~személyi elbeszélés~~ (a narrátor E/1 személyben szóval meg hörvethet, bírálni lehet)

b) E/3 - személyi elbeszélés (a távolságtartás, tárgyilagosság, különböző hörpontokból)

c) perspektivaváltás • nézőpontváltás E/1. személy → E/3. személy hozzájárult